Valtiovarainministeriö MINVA VM2017-00278

EUS 17.05.2017
JULKINEN

Viite

Asia
ECOFIN -neuvosto 23.5.2017, Bryssel

Tiivistelmä

Suomea kokouksissa edustaa valtiovarainministeri Petteri Orpo.

Komission ehdotus neuvoston direktiiviksi kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisu-mekanismeista Euroopan unionissa

Euroopan unionin komissio antoi 25.10.2016 ehdotuksen direktiiviksi kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismeista Euroopan unionissa. Direktiiviehdotuksessa säädettäisiin EU-valtioiden välisten kansainvälisten verotusta koskevien riitojen ratkaisua koskevista säännöistä. Ecofin-neuvostossa tavoitellaan poliittista yhteisymmärrystä direktiiviehdotuksesta puheenjohtajan kompromissiesityksen pohjalta. Suomi kannattaa ja pitää tärkeänä direktiiviehdotuksen tavoitetta vähentää kaksinkertaista verotusta. Suomi kannattaa myös puheenjohtajan kompromissiehdotusta, jonka soveltamisala on alkuperäiseen direktiiviehdotukseen nähden huomattavasti selkeämpi ja tarkkarajaisempi.

Komission ehdotus neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhteisöveropohjasta, CCTB

Euroopan komissio antoi 25.10.2016 direktiiviehdotuksen yhteisestä yhteisöveropohjasta, joka sisältää yhteiset verotettavan tuloksen eli veropohjan laskentasäännökset yrityksille (CCTB). Samaan aikaan komissio on antanut ehdotuksen neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhdistetystä yhteisöveropohjasta (CCCTB). Kyseinen direktiiviehdotus puolestaan sisältää säännökset siitä, miten nämä CCTB-direktiivin mukaisesti lasketut konserniyhtiöiden veropohjat yhdistettäisiin EU:ssa ja jaettaisiin erityisellä jakokaavalla verotettavaksi konserniyhtiöiden jäsenvaltioissa. Puheenjohtajan on tarkoitus Ecofin-neuvostossa kertoa CCTB-direktiiviehdotuksen teknisen tarkastelun edistymisestä sekä pyytää evästystä jatkotyölle. Neuvostossa käydään mahdollisesti myös laajempaa keskustelua yritysverotuksen keskeisistä tekijöistä tarkasteltaessa EU:n kilpailukykyä suhteessa kolmansiin maihin sekä molempien direktiiviehdotusten merkityksestä tältä osin.

Suomi pitää sekä yhteisöverokantaa että myös yritysverojärjestelmän vakautta, yksinkertaisuutta ja selkeyttä tärkeinä tekijöinä arvioitaessa järjestelmän kilpailukykyä. Suomi pitää CCCTB:n tavoitetta sinällään kannatettavina ja CCCTB voidaan nähdä välineenä, jolla parannetaan EU:n kilpailukykyä suhteessa kolmansiin maihin. Merkitystä on kuitenkin sillä, minkälaiseksi tämä väline muotoillaan. Huomioon on otettava myös jäsenvaltioiden kansalliset intressit esim. verotuottojen kertymisen osalta ja arvioitava mahdollisuutta säilyttää kansallinen yritysverojärjestelmä.

Muut Ecofin-neuvoston asiat

Ecofin-neuvostossa keskustellaan myös pääomien liikkeistä, sekä hyväksytään neuvoston päätelmät koskien Eurooppalaisen ohjausjakson vuoden 2017 makrotalouden syvä-analyysejä. Lisäksi neuvostossa kuullaan puheenjohtajan ja komission raportointi G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien 20.4. kokouksesta, sekä IMF:n ja Maailmanpankin kevätkokouksista. Aamiaisaiheita ei ole ilmoitettu.

Muut neuvoston yhteydessä pidettävät kokoukset

Tiistai-aamuna 23.5. kokoontuu Euroopan investointipankin valtuusto vuosikokoukseensa. Kokouksessa on tarkoitus hyväksyä tilintarkastuskomitean raportti. Pankin viime vuoden tilinpäätös ja toimintakertomus on jo hyväksytty kirjallisessa menettelyssä aiemmin. Ecofin-neuvoston jälkeen 23.5. käydään EU:n, sekä Länsi-Balkanin ja Turkin välinen talousaiheinen dialogi. EU:ta kokouksessa edustaa nykyinen ja kaksi tulevaa puheenjohtajamaata.

Euroryhmä 22.5.2017

Toukokuun euroryhmän asialistalla on keskustelu taloustilanteesta ja inflaatiokehityksestä euroalueella komission kevätennusteen pohjalta, informointi Espanjan ohjelman jälkeisen valvontakäynnin tuloksista sekä Kreikan EVM-ohjelman toisen väliarvion hyväksyminen ja velkahuojennukset.

Asialista:

1. **Esityslistaehdotuksen hyväksyminen**

<u>Lainsäädäntöasiat</u>

2. **A-kohtien luettelon hyväksymien**

3. **Kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismi** **s. 4**
   = Yleisnäkemys

4. **(mahd.) Yhteinen yritysveropohja (CCTB)** **s. 8**
   =*Periaatekeskustelu*

5. **Muut asiat**

<u>Ei-lainsäädäntöasiat</u>

6. **A-kohtien luettelon hyväksyminen**

7. **Pääomien liikkeet** **s. 13**
   EFC-raportti pääomien liikkeestä ja maksuvapaudesta, sekä komission raportti pääomien liikkeiden kansallisista esteistä
   = Näkemysten vaihto

8. **Eurooppalainen ohjausjakso 2017** **s. 18**
   Makrotalouden epätasapainojen menettely: syvä-analyysit
   = Luonnos neuvoston päätelmiksi

9. **G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien 20.4. kokouksen ja IMF:n ja Maailmanpankin kevätkokousten seuranta** **s. 20**
   = Puheenjohtajan ja komission informaatiota

<u>Maanantai 22.5.</u>
15:00 Euroryhmä **s. 22**

<u>Tiistai 23.5.</u>
08:00 Euroopan investointipankin hallintoneuvoston kokous
09:00 Ecofin-aamiainen
10:00 Ecofin-neuvosto
13:00 Talousdialogi EU:n sekä Länsi-Balkanin ja Turkin välillä

Asia
ECOFIN -neuvosto 23.5.2017, Bryssel;
3. Kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismi

Kokous
Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 23.05.2017

U/E/UTP-tunnus
U 64/2016 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan unionin komissio antoi 25 päivänä lokakuuta 2016 ehdotuksen direktiiviksi kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismeista Euroopan unionissa (COM(2016) 686 final). Direktiiviehdotuksessa säädettäisiin EU-valtioiden välisten kansainvälisten verotusta koskevien riitojen ratkaisua koskevista säännöistä.

Direktiiviehdotusta on käsitelty useissa neuvoston työryhmien kokouksissa. Siitä on myös annettu kokouksissa useita kompromissiehdotuksia. Kompromissiehdotuksia on käsitelty useassa attasea-kokouksessa sekä korkean tason työryhmässä 11.5.2017.

Direktiiviehdotuksesta tavoitellaan poliittista yhteisymmärrystä toukokuun 2017 Ecofin-neuvostossa. Asia on käsittelyssä Coreper II –kokouksessa 17.5.2017.

Suomen kanta

Suomi kannattaa ja pitää tärkeänä direktiiviehdotuksen tavoitetta vähentää kaksinkertaista verotusta. Suomi pitää kannatettavana myös, että asiaan liittyvien valtioiden väliset prosessit olisivat mahdollisimman selkeitä ja toimivia.

Kompromissiehdotuksen mukainen riitojenratkaisumenettely koskisi riitoja, jotka ovat kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskevien tuloverosopimusten sekä muiden vastaavien sopimusten soveltamisalassa. Suomi kannattaa kompromissiehdotusta, jonka soveltamisala on alkuperäiseen direktiiviehdotukseen nähden huomattavasti selkeämpi ja tarkkarajaisempi.

Kompromissiehdotuksessa on pyritty välttämään tilanteet, joissa sama asia olisi samanaikaisesti käsittelyssä useassa eri prosessissa. Suomi pitää kompromissi-ehdotuksessa esitettyä kannatettavana erityisesti hallinnollisen tehokkuuden parantamiseksi ja päällekkäisten ratkaisujen välttämiseksi.

Suomi pitää kannatettavana kompromissiehdotusta, jolla pyritään tehokkaaseen ja tavoitteiltaan tarkoituksenmukaiseen riidanratkaisuprosessiin.

Pääasiallinen sisältö

Kompromissiehdotuksessa esitetään täytäntöönpanotavaksi seuraavia säännöksiä riitojenratkaisumekanismiksi Euroopan unionissa:

Direktiiviehdotuksen mukaisessa menettelyssä olisi aina kyse kahden jäsenvaltion välillä olevan yksittäisen riitatilanteen ratkaisusta. Se koskisi menettelyä, jolla riita ratkaistaan. Siinä asetetaan menettelyllisiä sääntöjä sekä asiaa ratkaiseville osapuolille että verovelvollisille, joiden riidasta on kyse.

Kompromissiehdotuksessa on esitetty, että riidanratkaisumenettely koskisi kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi tehtyjen tuloverosopimusten ja vastaavien sopimusten soveltamisalaan kuuluvia tapauksia. Direktiiviehdotuksen soveltamisalaa on selvennetty siten, että se koskisi ainoastaan verotusta koskevien sopimusten mukaisia soveltamistilanteita. Toisin kuin alkuperäisessä direktiiviehdotuksessa, kompromissiehdotuksen soveltamisala sisältäisi myös luonnollisia henkilöitä koskevat riidat. Niin sanotun EU-arbitraatiosopimuksen (Yleissopimus kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta etuyhteydessä keskenään olevien yritysten tulonoikaisun yhteydessä (90/436/ETY)) mukaiset soveltamistilanteet kuuluisivat myös menettelyn soveltamisalaan.

Yksittäinen verovelvollinen voisi saada asiansa valtioiden käsiteltäväksi, jos se toimisi määräajassa toimittaen muun muassa vaaditut tiedot ja asia muutoinkin täyttäisi käsiteltävyyttä koskevat kriteerit. Jos asia hyväksyttäisiin käsiteltäväksi, valtiot neuvottelisivat sen ratkaisemiseksi. Asia saatettaisiin yksittäistä tapauksen käsittelyä varten perustetun neuvoa-antavan toimikunnan tai vaihtoehtoisen toimikunnan ratkaistavaksi, jos toimivaltaiset viranomaiset eivät olisi saaneet asiaa ratkaistua määräajassa.

Soveltamisalaan liittyvien kysymysten ohella riippumattomien henkilöiden pätevyys- ja riippumattomuusvaatimuksia koskevat seikat ovat keskiössä. Direktiiviehdotuksen käsittelyn yhteydessä jotkin jäsenvaltiot ovat tuoneet esiin myös toimikunnan muotoon liittyviä näkemyksiä.

Menettelyyn sisältyisi määräaikoja, joissa sekä asiaa käsittelevien osapuolten että verovelvollisten tulee toimia. Tämän tarkoituksena on tehostaa prosessin etenemistä. Direktiiviehdotuksessa on myös pyritty turvaamaan prosessin joutuisaa etenemistä vaiheesta toiseen erityisesti verovelvollisen näkökulmasta. Myös päätösten tiedoksiantoon ja implementoimiseen liittyviä menettelyitä on täsmennetty nykytilaan verrattuna. Neuvoa-antavan toimikunnan lausunnon jälkeen tehtävä päätös olisi implementoitava kansallisesti tehokkaasti ja siitä olisi julkistettava tietoja läpinäkyvyyden takaamiseksi.

Kompromissiehdotus sisältää säännöksiä direktiivin mukaisen menettelyn sekä mahdollisten muiden samaa asiaa koskevien menettelyiden suhteesta. Tarkoituksena olisi, että vain yksi prosessi voisi olla käynnissä yhtä aikaa. Tavoitteena on kokonaisprosessin tehokkuus.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 115 artikla, joten ehdotuksen hyväksyminen edellyttää kaikkien jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on 22.2.2017 antanut asiassa lausunnon ECO/420.

Euroopan parlamentin talous- ja rahavaliokunta on 2.3.2017 antanut asiassa raporttiluonnoksen. Parlamentti äänestää asian johdosta 8.6.2017.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
U-kirje, U 64/2016 vp
Kirjallinen menettely EU-asioiden komitean alaisessa jaostossa 9 (Verot) 1.12.–2.12.2016
Lausuntokierros direktiiviehdotuksesta
EU-ministerivaliokunta 19.5.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 19.5.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Direktiivin täytäntöönpano edellyttää kansallisen verotusta koskevan sääntelyn muuttamista.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 5 kohdan mukaan Ahvenanmaalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat kunnalle tulevaa veroa. Ahvenanmaalle rekisteröidyt yhteisöt maksavat valtakunnalle yhteisöveron valtion osuuden, mutta maakunnalle maksettavan veron suuruudesta säätää maakuntapäivät. Koska direktiiviehdotus ei sisällä verokantoja koskevia säännöksiä, ehdotuksella ei olisi välitöntä vaikutusta Ahvenanmaan asemaan. Jos sopimuksen tulkintaerimielisyyden ratkaisemiseksi Suomi joutuisi luopumaan verotuloistaan, saattaisi sillä olla kuitenkin vaikutusta Ahvenanmaan verotuottoihin.

Taloudelliset vaikutukset

Alustavasti on arvioitu, että direktiiviehdotuksen toteuttaminen voisi johtaa entistä useammin tilanteisiin, että Suomen olisi sopimuksen tulkintaerimielisyyden ratkaisua koskevan tavoitteen toteutumiseksi yksittäistapauksissa luovuttava verotuloista.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Euroopan unionin komission ehdotus neuvoston direktiiviksi kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismeista Euroopan unionissa COM(2016) 686 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, erityisasiantuntija Leena Aine, p. 02 955 30032
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2016/1628

Liitteet

Viite

Asia
ECOFIN-neuvosto 23.5.2017, Bryssel;
4. Yhteinen yritysveropohja (CCTB)

Kokous
Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 23.05.2017

U/E/UTP-tunnus
U 65/2016 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajan on tarkoitus kertoa CCTB-direktiiviehdotuksen teknisen tarkastelun edistymisestä sekä pyytää evästystä jatkotyölle. Keskustelua käydään mahdollisesti yhtäältä siitä, mitä ylipäätään pidetään keskeisinä tekijöinä yritysverotuksessa tarkasteltaessa EU:n kilpailukykyä suhteessa kolmansiin maihin sekä CCTB- ja CCCTB-direktiivien merkityksestä tältä osin, ja toisaalta siitä, onko C(C)CTB:ssä elementtejä oikeassa suhteessa harmonisointiin ja joustavuuteen.

CCTB-direktiiviehdotuksen tarkastelussa on keskitytty yhteistä veropohjaa koskeviin uusiin elementteihin, joita ei ollut mukana vuonna 2011 annetussa vanhassa yhteistä yhdistetty yhtiöveropohjaa koskevassa CCCTB-direktiiviehdotuksessa. Näitä uusia elementtejä ovat ylimääräinen t&k-vähennys, kasvu- ja investointivähennys (AGI) ja väliaikainen rajat ylittävä tappiontasaus. Puheenjohtajamaan tavoitteena on näitä asioita koskevien artiklamuotojen vakiinnuttaminen kesäkuun loppuun mennessä. Monet jäsenvaltiot ovat kuitenkin varauksellisia ja skeptisiä näiden käsiteltyjen asioiden suhteen. Neuvoston korkean tason verotyöryhmässä 11 päivänä toukokuuta 2017 todettiin, että ylimääräisen t&k-vähennyksen, kasvu- ja investointivähennyksen (AGI) ja väliaikaisen rajat ylittävän tappiontasauksen teknistä tarkastelua halutaan jatkaa edelleen, vaikka myös kansallisilla verotuottovaikutuksilla on näiden artikloiden lopullisen hyväksymisen kannalta merkitystä.

Asiaa käsitellään Coreper-työryhmässä 17 päivänä toukokuuta 2017.

Suomen kanta

Yleensä ottaen sekä yhteisöverokanta että myös yritysverojärjestelmän vakaus, yksinkertaisuus ja selkeys ovat tärkeitä tekijöitä, kun arvioidaan järjestelmän kilpailukykyä. Jotta kolmansien maiden verokilpailuun voidaan vastata, on järjestelmän oltava myös helposti muutettavissa.

Suomi pitää CCCTB:n tavoitteita sinällään kannatettavina ja CCCTB voi olla väline, jolla parannetaan EU:n kilpailukykyä suhteessa kolmansiin maihin. Merkitystä on kuitenkin sillä, minkälaiseksi tämä väline muotoillaan. Huomioon on kuitenkin otettava myös jäsenvaltioiden kansalliset intressit esim. verotuottojen kertymisen osalta. On myös arvioitava pakollisuuselementin suhdetta jäsenvaltion toimivaltaan yritysverotuksessa ja mahdollisuutta käyttää yritysverotusta jatkossa vero- ja talouspolitiikan välineenä. Samoin on arvioitava mahdollisuutta säilyttää kansallinen yritysverojärjestelmä.

Yhteistä veropohjaa koskevaan CCTB-direktiiviin voisi periaatteessa sisällyttää jonkin verran kansallista joustoa. Mahdollista jouston määrää on kuitenkin punnittava suhteessa direktiivin tavoitteisiin, joita ovat yhteisen veropohjan luominen ja aggressiivisen verosuunnittelun ehkäiseminen. Mikäli asia etenee ehdotukseen toisena vaiheena liittyvään veropohjien yhdistämiseen eli konsolidointiin (CCCTB-direktiiviehdotus), edellyttää se selkeämmin yhteistä veropohjaa.

Mitä tulee CCTB-ehdotuksessa oleviin uusiin elementteihin, T&K-vähennys, kasvu- ja investointivähennys (AGI, allowance for growth and investment) ja väliaikainen rajat ylittävä tappiontasaus, kyseiset artiklat vaativat vielä teknistä tarkastelua neuvoston työryhmässä, kuten myös kansallista tarkastelua.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komission on antanut 25 päivänä lokakuuta 2016 direktiiviehdotuksen yhteisestä yhteisöveropohjasta (Common Corporate Tax Base, CCTB), joka sisältää säännökset yhtiöiden verotettavan tulon laskemiseksi, jäljempänä *CCTB-direktiiviehdotus*. Samaan aikaan komissio on antanut ehdotuksen neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhdistetystä yhteisöveropohjasta (Common Consolidated Corporate Tax Base, CCCTB), jäljempänä *CCCTB-direktiiviehdotus*. Molemmat direktiiviehdotukset ovat osa komission aloitetta, jolla käynnistetään komission CCCTB-hanke uudelleen. Antaessaan uudet direktiiviehdotukset komissio on samalla vetänyt pois vanhan CCCTB-direktiiviehdotuksen.

CCTB-direktiiviehdotus sisältää yhteiset verotettavan tuloksen eli veropohjan laskentasäännökset yrityksille. CCCTB-direktiiviehdotus puolestaan sisältää säännökset siitä, miten nämä CCTB-direktiivin mukaisesti lasketut konserniyhtiöiden veropohjat yhdistettäisiin eli konsolidoitaisiin EU:ssa ja jaettaisiin erityisellä jakokaavalla verotettavaksi konserniyhtiöiden jäsenvaltioissa. Ensimmäisessä vaiheessa käsiteltäisiin veropohjan laskentasäännökset eli CCTB-direktiiviehdotus. Veropohjien yhdistämistä koskevaa käsittelyä lykättäisiin toiseen vaiheeseen siihen, kunnes yhteistä yhteisöveropohjaa koskevasta direktiiviehdotuksesta on pääty sopuun. Komission ehdottaa uudelle CCCTB-aloitteelle vaiheittaista käsittelytapaa, koska neuvostossa vuodesta 2011 käydyt keskustelut ovat osoittaneet epätodennäköiseksi sen, että CCCTB hyväksyttäisiin kokonaisuudessaan. Erityisesti konsolidoinnista käydyt keskustelut ovat olleet vaikeita. Toisin kuin vanhassa poisvedetyssä CCCTB-direktiiviehdotuksessa, järjestelmää ehdotetaan pakolliseksi tietyn kokoluokan konserniin kuuluville yhtiöille.

Yhteistä yhteisöveropohjaa koskeva CCTB-direktiiviehdotus sisältää säännökset verotettavan tuloksen laskennasta. Yhteistä veropohjaa ehdotetaan pakolliseksi yhtiöille, jotka kuuluvat tiettyä kokoa suurempaan konserniin (konsernin liikevaihto on yli 750 000 000 euroa). Muille yrityksille yhteinen veropohja olisi vapaaehtoinen. Yhtiömuodot, joita direktiivi Suomessa koskisi, olisivat osakeyhtiöt, osuuskunnat, säästöpankit ja vakuutusyhtiöt. Kompensoidakseen veropohjien yhdistämisen eli konsolidoinnin lykkääntymistä alkuvaiheessa, komissio ehdottaa väliaikaista rajat

ylittävää tappiontasausta. CCTB-direktiiviehdotus sisältää säännökset erityisestä tutkimus- ja kehitystoimintaa koskevasta kannustimesta sekä säännökset erityisestä kasvu- ja investointikannustimesta, joka tehtäisiin vähennyksenä omasta pääomasta.

Uusi CCCTB-aloite sisältäisi myös säännökset niiden toimien osalta, jotka on sisällytetty vähimmäisvaatimuksina neuvoston direktiiviin (EU) 2016/1164, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2016, sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta, jäljempänä verojen kiertämisen estämistä koskeva direktiivi. Kyseisellä direktiivillä on pantu toimeen tiettyjä veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevan OECD:n BEPS-hankkeen toimia sekä eräitä muita veronkierron estämiseen tähtääviä toimia. CCCTB:ssä nämä toimet olisivat osa harmonisoitua sääntelyä eivätkä olisi luonteeltaan vähimmäissääntelyä, toisin kuin edellä mainitussa direktiivissä.

Toisessa vaiheessa käsiteltävässä CCCTB-direktiiviehdotuksessa säädettäisiin konserniyhtiöiden veropohjien yhdistämisestä sekä jakokaavasta, jolla yhdistetyt veropohjat jaettaisiin verotettavaksi konserniyhtiöiden jäsenvaltioissa. CCCTB-direktiivissä säädettäisiin konsolidoitavaan konserniin eli ryhmään kuulumisen edellytyksistä sekä määriteltäisiin ne mahdolliset muodot, jotka näillä ryhmillä voi olla, ja konsolidoinnin tekniset yksityiskohdat. Lisäksi ehdotuksessa säädettäisiin eräistä ryhmään liittymisen ja poistumisen osalta tarvittavista oikaisuista sekä yritysten uudelleenorganisointiin liittyvistä kysymyksistä keskittyen rajat ylittäviä konserneja koskeviin erityispiirteisiin ja erityisesti tappioiden ja realisoitumattomien pääomavoittojen kohteluun. CCCTB-direktiiviehdotus sisältäisi säännökset koskien hallinnollisia menettelyitä konsernien osalta.

Ecofin-neuvoston 6 päivänä joulukuuta 2016 antamien päätelmien mukaisesti Maltan puheenjohtajakaudella on keskitytty CCTB-direktiiviehdotukseen sisältyvien uusien elementtien tekniseen tarkasteluun. Näitä uusia elementtejä ovat t&k-verokannustin, kasvu- ja investointivähennys (Allowance for Growth and Investment, AGI) ja väliaikainen rajat ylittävä tappiontasaus. Artikloita on käsitelty kevään aikana kolmessa neuvoston työryhmäkokouksessa. Puheenjohtajan tavoitteena on vakiinnuttaa näiden artiklamuotojen sisältö kesäkuun loppuun mennessä. Monet jäsenvaltiot ovat kuitenkin varauksellisia ja skeptisiä näiden artiklojen suhteen. Jäsenvaltiot ovat muun muassa nostaneet esille näihin artikloihin liittyvien verotuottovaikutusten arvioinnin. Osa on myös nostanut esille veropohjaan liittyvän kansallisen joustontarpeen.

Neuvoston korkean tason verotyöryhmässä 11 päivänä toukokuuta 2017 käsiteltiin CCTB-direktiiviehdotuksen osalta muun muassa sitä, voidaanko näiden kolmen uuden elementin teknistä tarkastelua jatkaa, vaikka kysymykset vaikutuksista jäsenvaltioiden verotuottoihin jäävät odottamaan toistaiseksi. Samoin käsiteltiin sitä, onko ehdotukseen tarpeen sisällyttää joustoja, jotka ottaisivat huomioon jäsenvaltioiden erityisyydet, erityisesti liittyen t&k-tukeen, sekä kuinka varmistaa EU:n kilpailukykyisyys yritysverotuksen osalta suhteessa muuhun maailmaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Direktiiviehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 115 artiklaan, joten ehdotuksen hyväksyminen edellyttää kaikkien jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Käsittely Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa on kesken.

Käsittely Euroopan parlamentin talous- ja rahavaliokunnassa on myös kesken. Valiokunta järjesti 3 päivänä toukokuuta 2017 julkisen kuulemisen CCCTB:stä.

Kansallinen valmistelu

CCTB- ja CCCTB-direktiiviehdotuksista on annettu u-kirjelmät eduskunnalle 8.12.2016 (U 65/2016 vp ja U 66/2016 vp). Ennen u-kirjelmien antamista molemmat direktiiviehdotukset ovat olleet lausuntokierroksella. U-kirjelmän muistioluonnos on ollut kirjallisessa menettelyssä EU-asioiden komitean alaisessa jaostossa 9 – Verot 28.11.2016 – 1.12.2016. CCTB- ja CCCTB-direktiiviehdotuksista tullaan antamaan u-jatkokirjelmät eduskunnan suuren valiokunnan edellyttämän mukaisesti.

EU-ministerivaliokunnan käsittely 19.5.2017.

Eduskuntakäsittely

CCTB-direktiiviehdotus: suuren valiokunnan lausunto SuVL 8/2016 vp, valtiovarainvaliokunnan lausunto VaVL 7/2016 vp ja talousvaliokunnan lausunto TaVL 1/2017.

CCCTB-direktiiviehdotus: suuren valiokunnan lausunto SuVL 9/2016 vp, valtiovarainvaliokunnan lausunto VaVL 8/2016 vp ja talousvaliokunnan lausunto TaVL 2/2017.

Suuri valiokunta 19.5.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 5 kohdan mukaan Ahvenanmaalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat kunnalle tulevaa veroa. Ahvenanmaalle rekisteröidyt yhteisöt maksavat valtakunnalle yhteisöveron valtionosuuden, mutta kuntien osuuden suuruudesta säätää maakuntapäivät. Koska CCTB-direktiiviehdotus koskee veropohjan määrittämistä eikä sisällä verokantoja koskevia säännöksiä, ehdotuksella ei olisi välitöntä vaikutusta Ahvenanmaan asemaan. Veropohjan määrittämistä koskevilla säännöksillä saattaisi kuitenkin olla vaikutusta Ahvenanmaan verotuottoihin.

Taloudelliset vaikutukset

CCTB-direktiiviehdotuksella on toteutuessaan taloudellisia vaikutuksia. Näitä liittyy erityisesti ehdotettuun t&k-vähennykseen, kasvu- ja investointivähennykseen ja väliaikaiseen tappiontasaukseen. Ehdotettu osittain pakollinen järjestelmä kaventaisi myös jäsenvaltioiden toimivaltaa yritysverotuksessa ja vaikuttaisi myös mahdollisuuteen säilyttää kansallinen yritysverojärjestelmä. Taloudellisia vaikutuksia on kuvattu eduskunnalle annetussa U-kirjelmässä (U 65/2016) ja pyritään edelleen tarkentamaan eduskunnalle annettavassa U-jatkokirjeessä.

CCTB-direktiiviehdotukseen liittyy toisena vaiheena CCCTB-direktiiviehdotus, joka koskee konserniyhtiöiden veropohjien yhdistämistä ja jakamista verotettavaksi konserniyhtiöiden jäsenvaltioille erityisen jakokaavan mukaan. Ehdotettu jakokaava toisi mukanaan merkittävän epävarmuuden verotuloista Suomeen. Taloudellisia vaikutuksia on kuvattu eduskunnalle annetussa U-kirjelmässä (U 66/2016) ja pyritään edelleen tarkentamaan eduskunnalle annettavassa U-jatkokirjeessä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Euroopan komission ehdotus neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhteisöveropohjasta (COM(2016) 685 final).

Euroopan komission ehdotus neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhdistetystä yhteisöveropohjasta (CCCTB) (COM(2016) 683 final).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, Lainsäädäntöneuvos Tarja Järvinen, p. 02955 30089
tarja.jarvinen@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2016/1629

Liitteet

Viite

Asia
ECOFIN -neuvosto, 23.5.2017, Bryssel;
7. Pääomanliikkeet:
Talous- ja rahoituskomitean vuoden 2016 selvitys pääomanliikkeistä ja maksujen vapaudesta sekä komission raportti pääomavirtojen kansallisten esteiden poistamisesta

Kokous
Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 23.05.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ecofin-neuvostolle esitellään pääomanliikkeitä koskevassa keskustelussa talous- ja rahoituskomitean (EFC) vuotuista selvitystä pääomanliikkeistä ja maksujen vapaudesta sekä komission maaliskuussa julkistamaa kertomusta pääomamarkkinaunionin vauhdittamisesta ja pääomavirtojen kansallisten esteiden poistamisesta.

Neuvostossa on määrä käydä keskustelua raporteista ja mahdollisesti vahvistaa jo komiteatasolla hyväksytty ehdotettuja toimia koskeva tiekartta.

Suomen kanta

Suomi suhtautuu myönteisesti pääomamarkkinaunionin luomiseen ja tukee sen tavoitteita sekä kannattaa rahoitusmarkkinoiden toimivuuden vahvistamista ja pääomavirtojen esteiden poistamista.

Suomi tukee selvityksen ja raportin pohjalta tapahtuvan jatkotyön tavoitteita. Jäsenvaltiot on tärkeää saada yhteisesti sitoutumaan yhteismarkkinoiden kehittämiseen ja perusteettomien pääoman vapaan liikkuvuuden esteiden poistamiseen.

Pääomamarkkinaunionin yhteydessä on tärkeää poistaa rajat ylittävien pääomavirtojen ja toiminnan esteitä muun muassa sijoitusrahastojen jakelun ja osinkojen lähdeverotuksen toimivuuden osalta.

Pääasiallinen sisältö

Talous- ja rahoituskomitean vuoden 2016 selvitys pääomanliikkeistä ja maksujen vapaudesta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 134 artikla velvoittaa talous- ja rahoituskomitean vuosittain tarkastelemaan perussopimusten ja neuvoston toteuttamien toimenpiteiden soveltamisen tuloksena saavutettua pääomanliikkeiden ja maksujen vapauden tilannetta. Komitea antaa komissiolle ja neuvostolle kertomuksen tarkastelun tuloksista.

Pääomanliikkeitä ja maksujen vapautta koskevan raportin valmistelusta ovat vastanneet komissio ja Euroopan keskuspankki. EFC käsitteli raporttia ja antoi selvityksensä 9.3.2017, jota ennen siitä keskustelivat EFC:n sijaisjäsenet kokouksessaan 2.3.2017.

Raportti pitää sisällään kuvauksen pääomanliikkeiden kehityksestä 2015–2016 sekä EU:ssa että globaalisti ja keskustelua tekijöistä, jotka tukevat tai rajoittavat vapaita pääomanliikkeitä. Maakohtaisia lukuja on saatavilla vain vuoteen 2015 asti.

Talouden yleinen elpyminen ja investointiaktiviteetti ovat useimmissa EU:n jäsenvaltioissa olleet vaimeita 2015–16, minkä seurauksena myös rajat ylittävät pääomanliikkeet ovat edelleen jääneet finanssikriisiä edeltäneen tason alapuolelle. EU:n sisällä jäsenvaltioiden väliset pääomanliikkeet ovat myös alhaisemmalla tasolla kuin ennen kriisiä. Komissio näkee tätä taustaa vasten, että Euroopan investointiohjelman mukaan lukien pääomamarkkinaunionin toteuttaminen on nyt entistäkin ajankohtaisempaa ja tärkeämpää.

Pääomanliikkeet koostuvat kolmesta osa-alueesta: yritysten suorat investoinnit, sijoittajien portfolioinvestoinnit ja pankkeihin liittyvät pääomanliikkeet (lainat jne.) ja että eri tekijät vaikuttavat kunkin taustalla. Esimerkiksi pankkisektorin tilanne on edelleen heikompi kuin ennen finanssikriisiä, mikä vaikuttaa myös toimintaan rajojen yli. Samoin monikansallisten yritysten vaimea tulokehitys on heikentänyt suoria investointeja. Komissio näkee tämän kehityksen vielä jatkuvan lähitulevaisuudessa.

Portfolioinvestoinnit ovat tyypillisesti herkkiä ja esimerkiksi kohonnut poliittinen epävarmuus tai odotukset poliittisista riskeistä voivat helposti saada aikaan isojakin muutoksia kansainvälisesti toimivien institutionaalisten sijoittajien portfolioiden kohdentamisissa ja niiden seurauksena pääomavirroissa.

Suoriin investointeihin kuuluvat osana yritysjärjestelyjen kautta syntyvät investoinnit, jotka voivat olla kymmeniä miljardeja euroja, mutta ovat vain kertaluonteisia ja joiden taustalla voi olla hyvinkin erilaisia motiiveja.

Kuvaa EU:n reaali-investointeihin liittyvien pääomanliikkeiden eli investointien rajat ylittävästä rahoituksesta (suorat investoinnit rajan yli ja yritysten investointirahoitus pankkien kautta) ja sen osuudesta koko rahoituksesta ei saa raportista, vaikka se lienee yksi mielenkiintoisimmista kysymyksistä myös Euroopan investointiohjelmankin näkökulmasta.

Komission kertomus – Pääomamarkkinaunionin vauhdittaminen: pääomavirtojen kansallisten esteiden poistaminen

Komission raporttiin liittyen on tehty syksystä 2015 alkaen valmistelutyötä jäsenvaltioiden edustajien asiantuntijaryhmässä ja raportti on ollut esillä sekä rahoituspalvelukomiteassa 1.3.2017 että EFC:ssä sijaisjäsenkokoonpanolla 2.3.2017 ja varsinaisessa EFC:ssä 9.3.2017.

Komission kertomuksen ensimmäisestä versiosta poistettiin jäsenvaltioiden toivomuksesta viittauksia nimeltä mainittujen yksittäisten jäsenvaltioiden olemassa oleviin kansallisiin esteisiin.

Komission kertomuksen mukaan yhdennettyjen rahoitusmarkkinoiden luominen osana pääomamarkkinaunionia edellyttää tärkeitä päätöksiä EU:n tasolla, mutta samalla tarvitaan jäsenvaltioiden määrätietoista sitoutumista poistaa kansallisia esteitä. Tarvitaan kansallisen tason toimenpiteitä selkeän, ennustettavan ja vakaan ympäristön luomiseksi, jotta on mahdollista lisätä investointeja ja kohdentaa pääomaa tehokkaammin ja lopulta edistää liiketoimien ja infrastruktuurin rahoitusta.

Ecofin-neuvoston kesäkuussa 2015 antaman kehotuksen jälkeen komissio ja jäsenvaltioiden edustajien asiantuntijaryhmä ovat tehneet yhteistyötä, johon Euroopan parlamentti on osallistunut tarkkailijana, kartoittaakseen rajat ylittävien pääomavirtojen kansalliset esteet ja löytääkseen parhaat tavat poistaa esteet, joita ei voida perustella yleistä etua koskevilla näkökohdilla tai jotka ovat kohtuuttomia.

Asiantuntijaryhmän työn tavoitteena on esteiden poistamista koskeva yhteinen suunnitelma, joka täydentää muita nykyisiä komission eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöimiä investointiesteitä koskevia aloitteita ja pääomamarkkinaunioniin liittyvää työtä, jonka tavoitteena on kehittää pääomamarkkinoita rakenneuudistusten tukipalvelun tarjoaman tuen avulla.

Komission mukaan yhteistyöjärjestely jäsenvaltioiden kanssa voi kansallisten vaatimusten yhteisen arvioinnin, vertaisarvioinnin ja parhaiden käytäntöjen vaihdon perusteella tuoda merkittäviä etuja. Asiantuntijaryhmässä on ollut esillä monia lähinnä kansallisiin valmiuksiin liittyviä esteitä, jotka valittiin jäsenvaltioiden palautteen ja sidosryhmien pääomamarkkinaunioniin liittyviin lukuisiin kuulemisiin antamien vastausten perusteella.

Komission raportti tulkitsee jäsenvaltioissa vallitsevaa oikeudellisesta tilannetta käytettävissä olevan näytön ja tietojen pohjalta. Kun raportin ensimmäinen versio julkaistiin 27.2.2017, komission tietoon tuotiin tiettyjä, etupäässä tietojen epätäydellisyydestä tai epäjohdonmukaisuudesta johtuvia epätarkkuuksia, minkä vuoksi komissio päätti antaa nyt käsillä olevan tarkistetun version.

Asiantuntijaryhmän yksilöimiin ensimmäisiin esteisiin kuuluvat kysymykset, jotka estävät sijoittajien rajat ylittäviä toimia koko investointisyklin aikana. Kertomuksessa tehdään ero toimia edeltävien (*ex ante*) esteiden (jotka aiheuttavat välittömästi huolta, kun sijoittajat harkitsevat rajat ylittäviin toimiin osallistumista), toimien aikaisten (*in itinere*) esteiden (jotka estävät sijoittajia ottamasta tai lisäämästä rajat ylittäviä riskejä) ja toimien jälkeisten (*ex post*) esteiden (jotka johtavat vaikeuksiin investointiprosessin loppupuolella) välillä.

Kertomus perustuu asiantuntijaryhmän keskusteluihin, ja siinä ehdotetaan jatkotoimia ilman, että jäsenvaltiot olisivat välttämättä yksimielisiä kaikilla aihealueilla. Komissio odottaa, että jäsenvaltiot sopivat ehdotetusta suunnitelmasta ja ryhtyvät tarvittaviin toimiin.

Komissio aikoo seurata suunnitelman toteutusta jatkaen yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa tyhjentävien ja ajantasaisten tietojen keräämiseksi ja kehottaa asiantuntijaryhmää tunnistamaan muita esteitä pääomamarkkinaunioniin liittyvillä aloilla. Suunnitelmaa on tarkoitus jatkuvasti päivittää lisätoimilla, jotka on toteutettava ennen vuotta 2019 ja joilla poistetaan mahdollisesti toisessa vaiheessa määritettäviä esteitä.

Kertomuksen mukaiset toimet liittyvät sijoitusrahastojen jakeluun, eläkerahastojen rajat ylittävään toimintaan, rahoitusalan toimijoiden kotipaikkavaatimuksiin ja talousosaamisen edistämiseen ja osinkojen lähdeverotusmenettelyihin.

Komission kertomuksen liitteenä on ehdotettuja toimia koskeva vaiheistettu tiekartta.

Rajat ylittävän toiminnan ja pääoman vapaan liikkuvuuden esteiden poistaminen vaatii tuekseen erityyppisiä toimenpiteitä ja mahdollisesti joltain osin lainsäädäntöehdotuksia tulevina vuosina. Komission tulee valmistella kaikkia näitä toimia kiinteässä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 19.5.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 19.5.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komission päämääränä on luoda kattava, toimiva ja yhdentynyt pääomamarkkinaunioni vuoteen 2019 mennessä.

Komission on määrä kokonaisuudessaan arvioida pääomamarkkinaunionihankkeen saavutuksia ja laatia väliarviointi tämän painopistealueista kesällä 2017.

Pääomamarkkinaunionin tulevasta väliarvioinnista on odotettavissa neuvostotasoinen keskustelu todennäköisesti syksyn epävirallisessa Ecofinissa.

Asiakirjat

Annual EFC Report to the Commission and the Council on the Movement of Capital and the Freedom of Payments, 14 March 2017, Ares(2017)1498797
COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT ON THE MOVEMENT OF CAPITAL AND THE FREEDOM OF PAYMENTS, Brussels, 20.2.2017, SWD(2017) 94 final
KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE Pääomamarkkinaunionin vauhdittaminen: pääomavirtojen kansallisten esteiden poistaminen, Bryssel 24.3.2017, COM(2017) 147 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO, finanssineuvos Markku Puumalainen, puh. 02955 30206
VM/RMO, finanssineuvos Jyrki Knuutinen, puh. 0295 30103
etunimi.sukunimi@vm.fi;

EUTORI-tunnus

EU/2017/0258

Liitteet

Viite

Asia
ECOFIN -neuvosto 23.5.2017, Bryssel;
Eurooppalainen ohjausjakso 2017
8. Makrotalouden epätasapainojen menettely: syvä-analyysit

Kokous
Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 23.05.2017

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvosto hyväksyy päätelmät, jotka ovat kuvaus maiden syväanalyysien tuloksista ja vuoden 2016 maakohtaisten suositusten toimeenpanosta. Päätelmät on valmisteltu talous- ja rahoituskomiteassa (EFC) ja talouspoliittisessa komiteassa (EPC).

Asiasta on edellisen kerran keskusteltu maaliskuun Ecofinissä. Komission 22.2. julkaiseman arvion (maaraportti) mukaan Suomen taloudessa ei nyt ole makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä (MIP) tarkoitettuja epätasapainoja. Syvä-analyysit otetaan yhtenä tekijänä huomioon vuoden 2017 maakohtaisissa suosituksissa.

Suomen kanta

Asiakohta on Suomelle ongelmaton. Suomi voi hyväksyä päätelmät.

Pääasiallinen sisältö

Makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely (MIP) on valvonta- ja täytäntöönpanomenettely, jonka tavoitteena on estää ja korjata EU:n makrotalouden epätasapainotiloja. Valvonta on osa talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa.

Päätelmät on kuvaus maiden syväanalyysien tuloksista ja vuoden 2016 maakohtaisten suositusten toimeenpanosta.

Päätelmissä todetaan, että 12 jäsenmaalla on makrotalouden epätasapainoja, joista kuudella on liiallisia epätasapainoja. Suomella ei ole enää menettelyssä tarkoitettuja makrotalouden epätasapainoja.

Lisäksi päätelmissä todetaan, että vuoden 2016 suositusten toimeenpano on ollut epätasaista maiden ja politiikkalohkojen välillä, ja merkittävää edistymistä suositusten toimeenpanossa on vain muutamilla mailla. Suotuisasta makrotaloudellisesta kehityksestä huolimatta suositusten toimeenpanoa tulee jatkaa ja kiihdyttää. Työ- ja hyödykemarkkinoiden rakenteellisia uudistuksia tulee jatkaa talouskasvun

voimistamiseksi. Suotuisaan investointiympäristöön tulee kiinnittää huomiota yksityisten ja korkealaatuisten julkisten investointien lisäämiseksi.

Euroopan tuottavuuskehitys on heikompaa kuin muissa länsimaissa. Siksi rakenteelliset uudistukset innovaatioiden ja digitalisaation lisäämiseksi, uusien teknologioiden leviämiseksi ja tuottavimpien yritysten kasvun voimistamiseksi ovat tärkeitä. Lisäksi tulee tehostaa resurssien allokaatiota ja parantaa työvoiman ja työmarkkinoiden osaamistarpeiden kohtaantoa. Työmarkkinoilla on edelleen merkittäviä uudistustarpeita (mm. naisten työvoimaan osallistumisen lisäämiseksi). Joissakin jäsenmaissa tarvitaan edelleen toimia pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi. Lisäksi maahanmuuttajien ja pakolaisten integroimiseen täytyy kiinnittää erityistä huomiota.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 121
Asetus (EU) N:o 1176/2011 ja N:o 1174/2011

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 19.5.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 19.5.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Draft Ecofin Council Conclusions on in-depth reviews and implementation of the 2016 Country Specific Recommendations

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO, neuvotteleva virkamies Jenni Pääkkönen, +358 50 386 2804
VM/BO, erityisasiantuntija Jenni Kellokumpu, +358 2955 30503
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2017/0688

Liitteet

Viite

Asia
ECOFIN -neuvosto 23.5.2017, Bryssel;
9. G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien 20.4. kokouksen ja IMF:n ja Maailmanpankin kevätkokousten 21–22.4.2017 seuranta

Kokous
Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 23.05.2017

U/E/UTP-tunnus

-

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston puheenjohtaja ja komissio tiedottavat Maailmanpankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n 21.–22.4.2017 Washingtonissa järjestetyistä kevätkokouksista sekä kevätkokousten yhteydessä järjestetystä G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien kokouksesta.

Suomen kanta

Suomi ottaa selvityksen tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Washingtonissa 21–22.4.2017 järjestetyissä Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin kevätkokouksissa pääkeskusteluaiheita olivat globaali talouskehitys, kasvun ylläpitämisen kannalta välttämättömät politiikkatoimenpiteet ja Maailmanpankin tulevaisuuskatsauksen jatko. Kriisien ja globalisaation hyötyjen epätasaisen jakautumisen syyt, seuraukset sekä vaikutus protektionistisen politiikan nousuun puhuttivat laajasti eri yhteyksissä.

Kansainvälinen valuuttarahasto nosti maailmantalouden kasvuennustettaan. Kasvu vahvistuu monessa maassa, mutta samaan aikaan erityisesti politiikkaympäristöön liittyvä epävarmuus on suurta. Kokouksessa todettiin, että tällaisessa ympäristössä tarvitaan edelleen kasvua tukevaa raha- ja finanssipolitiikkaa sekä tuottavuutta kohentavia ja kasvupotentiaalia vahvistavia rakenneuudistuksia. Toimitusjohtaja Lagarde korosti erityisesti toimia, joilla varmistetaan, että mahdollisimman moni pääsee osalliseksi kasvun hedelmistä. Lisäksi hän korosti globaalin integraation ja yhteistyön jatkamisen tärkeyttä tuoden esille, että protektionistiset toimet olisivat haitaksi talouskasvulle, hyvinvoinnille ja köyhyyden vähentämiselle maailmanlaajuisesti. **Maailmanpankissa** viralliset puheenvuorot keskittyivät Kehityskomitean pääaiheisiin eli

pankin tulevaisuuskatsauksen toimeenpanoon, äänivaltauudistukseen ja pääomatilanteeseen.

G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien kokouksessa keskusteltiin talouskasvusta, kansainvälisestä rahoitusjärjestelmästä, investoinneista Afrikassa sekä rahoitusmarkkinasääntelystä. Agendalla olivat lisäksi vihreä rahoitus, taloudellinen osallistaminen sekä talouslukutaito digitaalisessa ajassa. Ministerit ja keskuspankkiirit sitoutuivat rahoitusmarkkinasääntelyagendan loppuunsaattamiseen sekä osallistavan ja kestävän talouskasvun yhä vahvempaan tukemiseen. Kesäkuussa järjestetään investointeja Afrikassa koskeva konferenssi, jossa esitellään investointisopimusten ajankohtainen tilanne.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 19.5.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 19.5.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KVR, Erityisasiantuntija Tuuli Juurikkala, p. 02955 30051
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2017/0300

Liitteet

Viite

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
EUS, KVR, KO

17.5.2017

EURORYHMÄ 22.5.2017, Bryssel

Euroryhmän kokouksissa 22.5.2017 käsitellään alustavan asialistan mukaan seuraavia asioita:

- **Taloustilanne ja inflaatiokehitys euroalueella – komission kevätennuste**

  Euroopan talous on komission ennusteen mukaan hyvässä vireessä haasteista huolimatta. Euroalueen talous kasvaa 2017 jo neljättä vuotta peräkkäin. Viimeaikaiset tilastotiedot viittaavat talouskasvun tasaiseen jatkumiseen. Kasvua tukevat harjoitettu talouspolitiikka, uusien työpaikkojen syntyminen, vahva luottamus, maailmankaupan asteittainen elpyminen sekä euron suhteellisen alhainen kurssi.

  Euroalueen talous kasvoi 1,8 % v. 2016. Komissio ennustaa euroalueen kasvavan 1,7 % v 2017 ja 1,8 % v. 2018. Komissio nosti vuoden 2017 ennustetta hienoisesti suhteessa talviennusteeseen, vuoden 2018 ennuste pysyi muuttumattomana. Ennusteeseen liittyvät riskit ovat komission talviennusteeseen verrattuna tasapainoisemmat, mutta edelleen kallellaan alasuuntaan. Vaikka USAn odotettavissa oleva elvyttävä finanssipolitiikka voi olla myönteinen riski, sen yhteys rahapolitiikan normalisoitumiseen sekä mahdolliseen merkittävään muutokseen kauppapolitiikassa voi laukaista alasuuntaisia riskejä rahoitusmarkkinoiden tasapainolle, kehittyville talouksille sekä globaalitalouden kasvulle. Geopoliittiset jännitteet Lähi-Idässä sekä Itä-Aasiassa ovat kasvaneet viime kuukausina. Edelleen, Kiinan talouden hidastumiseen ja velkaantuneisuuteen liittyvät riskit ovat yhä merkittäviä.

  Euroalueen julkisen talouden alijäämä pieneni viime vuonna 1,5 prosenttiin BKT:sta. Tänä vuonna komissio ennustaa alijäämän pienenevän edelleen 1,4 prosenttiin ja ensi vuonna 1,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission arvion mukaan 3 prosentin alijäämäraja ylittyy tänä vuonna kahdessa euromaassa, Espanjassa ja Ranskassa. Euroalueen keskimääräinen velka laskee kevätennusteen mukaan tänä vuonna 90,3 prosenttiin ja jatkaa laskua ensi vuonna 89,0 prosenttiin BKT:sta. Joissain euromaissa, ml. Suomessa velkasuhteet kuitenkin jatkavat kasvuaan ennustejaksolla.

  Komission mukaan euroalueen finanssipolitiikan viritys (fiscal stance), mitattuna rakenteellisen jäämän muutoksella, on tänä ja ensi vuonna suurin piirtein neutraali. Arviot finanssipolitiikan virityksestä kuitenkin vaihtelevat maittain.

  Euroalueen inflaatio oli v. 2017 ensimmäisellä neljänneksellä keskimäärin 1,8 % eli korkeimmalla tasollaan neljään vuoteen. Kiihtyvää inflaatiota selitti etenkin energian hintojen nousu ja sen välilliset vaikutukset, joiden kautta myös hitaammin muuttuva pohjainflaatio on kiihtynyt. Muilta osin hintapaineet ovat pysytelleet maltillisina huolimatta euroalueen talouskasvun asteittaisesta vahvistumisesta. Inflaation odotetaan jälleen hidastuvan hieman v. 2017 toisella puoliskolla, kun viime vuoden alun alhaisen öljyn hinnan tuoma pohjavaikutus poistuu.

- **Espanja – suullinen informointi ohjelman jälkeisen 7. valvontakäynnin tuloksista**

  Instituutiot antavat katsauksen Espanjan seitsemännen ohjelman jälkeisen valvontakäynnin tuloksista. Espanjan rahoitustukiohjelma päättyi joulukuussa 2013 ja siirtyi ohjelman jälkeiseen valvontaan. Espanjan talouskasvu on ollut edelleen odotettua parempaa (3,3 %), erityisesti kotimaisen kysynnän vetämänä. Yksityisen velan määrä on myös laskenut, lähestyen euroalueen keskiarvoa. Työttömyys on myös laskenut, mutta se on edelleen yksi Euroopan korkeimmista, 18,6 %. Tuottavuuden kasvu ja kestävän kasvun luominen vaativat edelleen kuitenkin uudistuksien tekemistä ja vanhojen uudistusten toteuttamista. Espanjan budjettialijäämä oli viime vuonna 4,5 %, mikä oli juuri alle komission asettaman tavoitteen osana liiallisen alijäämän menettelyä.

  Rahoitussektori on hyötynyt talouskasvusta. Pankkien vakavaraisuus on jatkanut parantumistaan, samalla kun järjestämättömien luottojen määrä on laskenut. Tästä huolimatta järjestämättömien luottojen määrä on pysynyt edelleen korkealla tasolla. Espanjalaiset pankit ovat pysyneet kannattavina, mutta tästä huolimatta niiden tulee kohentaa kannattavuuttaan.

- **Kreikan EVM-ohjelman toisen väliarvion hyväksyminen ja velkahuojennukset**

  Euroryhmä käsittelee Kreikan rahoitustukiohjelman toista väliarviota 22.5. kokouksessaan. Tavoitteena on saada aikaan periaatepäätös väliarvion hyväksymisestä ja sen mahdollistamasta seuraavasta lainaerästä. Lähtökohtana väliarvion käsittelylle on instituutioiden (*komissio, Euroopan keskuspankki EKP ja Euroopan vakausmekanismi EVM sekä Kansainvälinen valuuttarahasto IMF*) ja Kreikan 2.5. saavuttama yhteisymmärrys ohjelman toisen väliarvion sisältökysymyksistä.

  Yhteisymmärrys kattaa toimenpiteet, jotka Kreikan on toteutettava ennen seuraavan lainaerän maksamista (*ns. ennakolliset toimet*) ja jotka se joutuu toteuttamaan osana ohjelman ehtoja. Väliarvion yhteydessä on tarkoitus neuvotella mahdollisista velkahuojennuksista, jotka voisivat mahdollistaa IMF:n osallistumisen ohjelman rahoitukseen. Asiasta valmistellaan erillinen muistio (E-jatkokirje), joka sisältää hallituksen toimintalinjan.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa **VM**

Tiedoksi
